

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

תפלת הכהנים לפני נשיאת כפיים

"וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם" (ט כב)

לכאורה די היה שתכתב התורה: "וישא אהרן ידו אל העם ויברכם", ומדוע הוסיפה: "את ידו"?

פרש רבי הלל ליכטנשטיין מקולומביא:

כל תבת 'את' שבתורה באה לרבות (ראה פסחים כב א), ואף כאן היא באה לרבות שבטכס וישא אהרן את ידיו לברכה התפלל שברכתו תתקבל לרצון [שאף התפלה מכנה 'נשיאת כפיים' (ראה שמות ט כט)]. וכפי שפסק הש"תן ערוך (או"ח מ"ח ט) שקדם שמברכים את העם צריכים הכהנים להתפלל: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו... שתהא הברכה הזאת שצוינונו לברך את עמך ישראל ברכה שלמה, ולא יהיה בה שום מכשול ועון מעתה ועד עולם".

מקור דרשן

למוד הלכות הקטרת מגן מפני המגפה

"ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם וירא כבוד ה' אל כל העם" (ט כג)

"למה נכנס משה עם אהרן? ללמוד על מעשה הקטרת. דבר אחר... נכנס משה עמו ובקשו רחמים וירדה שכינה לישראל" (רש"י, על פי תורת כהנים מכילתא דמלואים י ט).

כתב החתם סופר כי שני הפרושים שהביא רש"י משלימים זה את זה:

בעת שגשלה הקמת המסכן והגיעה העת שתשרה בו השכינה, חששו משה ואהרן שבעקבות השראת השכינה תפרץ מגפה וימותו גדולי ישראל (ראה רש"י שמות כט מג). משום שקטרת הנעשית מחוץ למשכן יכולה לעצר מגפה, כפי שעשה אהרן כדו לעצור את המגפה שפרצה בעקבות מעשה קרח (פסוק י א), נכנס משה עם אהרן לאהל מועד: "ללמוד על מעשה הקטרת" - ללמד בצורת את פרשת הקטרת. ובקשו משה ואהרן רחמים שיהשב להם למוד זה כאלו הקטירו בפעל בחוץ, באופן שפכו לעצור מגפה, כדי שהשראת השכינה לא תגרום שתפרץ מגפה בישראל. שכן הלומד את

ברכה ואמן

בפרשת שמייני צ"א פסוקים בגימטריה של אמן. מלבד זאת, פרשה זו מסתיימת בהלכות הנוגעות לכשרות המאכלים, ואף 'מאכל' בגימטריה 'אמן' - ללמדנו שאין די שנסתפק בברכה על האכילה, אלא עלינו להשתדל שתמיד יהיה מי שיענה אמן אחר ברכתנו.

ונתן להוסיף עוד: אף הסימן שנתנו במסורה למנין צ"א הפסוקים שבפרשה זו הוא 'עבדיה' - שהמקפיד על עניית 'אמן' מתחזקת אמונתו ונהיה עבד י-ה.

נשיא 'בני אמונים' הרב יעקב דב מרמורשטיין

פרשת הקטרת מעלה עליו הכתוב כאלו הקטירה בפעל (ראה מנחות קי א).

חתם סופר

לעולם אין לחדל מתפלה

"ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם וירא כבוד ה' אל כל העם" (ט כג)

"כיון שראה אהרן שקרבו כל הקרבנות ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל, היה מצטער ואמר: יודע אני שכונס הקדוש ברוך הוא עלי ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל... מיד נכנס משה עמו ובקשו רחמים וירדה שכינה לישראל" (רש"י, ע"פ תורת כהנים מכילתא דמלואים י ט).

יש ללמד מכאן שגם מי שהשתדל את כל ההשתדלויות האפשריות ועדין לא נושע, בל יפל ברוחו ויתיאש, אלא ירבה בתפלה וסוף ישועתו לבא.

אור תורה [לרש"י מ]

עשה למען שמך... למען יחלצו ידידיך

"ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר ה' לאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אקבד וידם אהרו" (י א) "כשתקדוש ברוך הוא עושה דין בצדיקים מתירא [יאים אותן] ומתעלה ומתקלס. אם פן [נוהג] באלו כל שפן ברשעים" (רש"י, ע"פ זבחים קטו ב).

דרש רבי אברהם יצחק שיינר"מ בשיבת תפארת

ירושלים:

שמו של הקדוש ברוך הוא מתקדש בשעה שהוא מקדש עם הצדיקים ומענישם על הטא קל שעשו, לפיכך בתפלת 'אלקי נצור' לאחר שאנו מבקשים: 'עשה למען קדשתך', מוסיפים אנו את הפסוק (תהלים טו): "למען יחלצו ידיך..." - ששמו יתברך יתקדש בכך שהוא יחלץ את ידידי הצדיקים ויצילם מכל רע, ולא חלילה במיתת הצדיקים.

ברכת איש

שני אפנים בתפלת הצדיק

"דרש דרש משה והנה שרף" (י טו)

דרש רבי צבי יצחק אברמוביץ רבה של הקריה החסידית בנצור הגלילית:

אמרו חכמים (ברכות לב ב) ש'חסידים הראשונים' היו מקדישים בכל יום תשע שעות בתפלה - שלוש שעות לכל אחת משלוש תפלות היום; קדם התפלה היו מתכוננים שעה אחת, שעה נוספת היתה מקדשת לתפלה עצמה, ושעה אחת היו שוהים לאחריה. תמהו על כך החכמים: "וכי מאחר ששוהין תשע שעות ביום בתפלה, תורתן היא משתפרת?" ותוצו, כי מתוך חסידים היו התברכו בסיעתא דשמאי מיוחדת שלא ישכחו את תלמודם.

עבדה זו נרמזה בפסוק שלפנינו: "דרש דרש משה" - על אף שמרבה הצדיק לדרש את ה' בתפלה [דרשה] היא לשון תפלה, ככתוב (תהלים לד ה): "דרשתי את ה' וענני" (רמב"ן בראשית כב כה), בכל זאת: "והנה שרף" - אותיות 'פרש' - תורתו מפרשת וברורה לפניו.

עוד דרש: המשנה (שם לד ב) מעידה על רבי חנינא בן דוסא שכשהיה מתפלל על החולים היה אומר בסיום תפלתו: "זה ח' וזה מת", והסביר: "אם שגורה [סדורה] תפילתי בפי יודע אני שהוא [החולה] מקבל, ואם לאו יודע אני שהוא מטרף [שימות]". אף ענין זה נרמז בפסוק שלפנינו: "דרש דרש משה", הצדיק מבחין בין 'דרש' ל'דרש' - בין תפלה שגורה בפיו לתפלה שאינה שגורה, ומתוך כך: "והנה שרף" - הוא מפרש האם תפלתו התקבלה אם לא.

טעם הצב"י

ביום שלישי הבעל"ט, א' באיר, יחול יומא דהלולא של הגה"ק רבי שמואל שמעלקא מניקלשבורג זי"ע.

הגאון רבי צבי יחזקאל מיכלזון רבה של פלונסק כותב (מכתבו הובא בספר 'אהל יצחק' דף לה) כי יש בידו עדות מהימנה שהרבי רבי שמעלקא העיד על עצמו לפני פטירתו שדרכו היתה להקפיד שלא לומר ברכה אלא אם כן היה מי ששמע את הברכה וענה אחריה אמן, כי לא תשלם יצירתו של המלאך הנברא מאמירת הברכה אלא על ידי עניית אמן על הברכה.

